

Kusin Ranny

Södern, tyckte Noel, liknade en flitigt använd palett med akvarellfärger. Allting hade blandats ihop tills det liknade en brungrå sörja, ett kluster. Åkrarna, träden, människorna, luften som darrade av hettan. Det såg ut som att lågorna nyligen hade slocknat, som att branden precis var över. Människorna på åkrarna vinkade efter bilen, men de blev bara otydliga gestalter i vägdammet.

Det fanns två vägar, hade mannen bredvid honom berättat. Den ena var den stora, nybyggda motorvägen: Opus 40. Den gick igenom halva södern. Började i västra Alabama där småvägarna slutade och slingrade sig genom Mississippi, Louisiana och slutade i östra Texas. Det hade varit en stor investering från statens sida, de hade i flera decennier velat effektivisera transporten i södern. Folkets åsikter däremot; det var en annan historia. När förslaget presenterades för sisådär tio år sedan hade det mötts av starkt motstånd. Trots att staten till slut, efter en lång process och många kompromisser, fått som de ville hade hela processen varit väl dokumenterad av tidningarna. Noels mor hade före sin död följt händelseförloppet noggrant, ofta sittandes vid matbordet och läst *The Chicago Tribune*, suckandes. Hon hade alltid varit svag för södern.

Lastbilschauffören hade dock valt att åka den andra vägen; den som motorvägen hade ersatt. Mannen hade skrockande berättat om hur arg hans arbetsgivare alltid blev på honom när han tog grusvägen. Mannens prat fortsatte. Han berättade om vägen de åkte på; att den hade använts ända sedan inbördeskriget och slaveriets tid. När mannen fick höra att Noel skulle till Capote Cross hade han börjat skratta igen. Noel såg frågande på honom; vad var det för plats, om det väckte en sådan reaktion? Mannen skakade på huvudet. "Jag visste att det var något udda med dig, lillgrabben." Mannen slutade prata efter det, han kastade bara konstiga blickar på honom. När de väl kom fram till Crole City hade det börjat skymma.

"Och så var det den stora Chicagobranden, jag var där." Noel tittade förvånat upp på Ranny.

När Noel hade kommit fram till Capote Cross kvällen innan hade huset sett ut att vara öde. Mannen som skjutsat dit honom hade lämnat hans bagage vid ytterdörren och sedan snabbt skyndat därifrån. Efter det mindes inte Noel så mycket mer, han hade varit så trött att det kändes som att han skulle svimma. Han hade ett vagt minne av att ha gått upp på verandan men sedan

känt hur knäna vek sig under honom, hur den varma, kompakta luften omgav honom som ett varmt täcke.

Morgonen därpå hade han slutligen träffat honom, Ranny. Klädd i dyra men sjabbiga kläder, det tunna, nästan vita håret som fick honom att se mycket äldre ut än vad han egentligen var. Fördomsfullt, vid första anblick, trodde Noel att Rannys person skulle spegla hans utseende. Att hans personlighet inte skulle vara så olik den som många andra män i hans ålder hade. Att han skulle ha en otroligt felaktig självbild, en där han var i kontroll och på något sätt stod ut, men ändå passade in i mängden. Noel hade stött på dem överallt; i Chicago, Pittsburgh, Montgomery. Men efter att ha samtalat med Ranny hade han insett att han var helt annorlunda från de män han tidigare hade träffat. Han hade inte inbillat sig eller förskönat något. ”Se dig omkring, Noel” som han sa, smått bittert, när Noel halvhjärtat hade berömt huset.

Ja, huset. När Noel hade sett huset i dagsljus hade han nästan blivit mållös. Det hade varit en brand, hade Ranny senare förklarat. Den hade, utan någon synbar orsak, uppstått och bränt ned halva huset. Matsalen, musikrummet, biblioteket; allt hade brunnit ned över en natt. I de bortbrända delarna hade en trädgård vuxit fram. Den bredde ut sig, grön och otuktad. Ett förfallet virrvarr av syrener och zebraträd, tårpilar och taroväxter. Det var knappast resultatet av vanlig slarvighet, utan snarare, föreföll det, en följd av att någon medvetet hade strött ut en bisarr blandning av olika frön. Bortom de hopträngda buskarna, blommorna och vinstockarna; i andra änden av trädgården stod det en klocka. Klockan var av det slag som användes under slavtiden, och trots att den var rostig och föråldrad blev han återigen påmind om var han befann sig.

”Jag minns att ingen förstod orsaken till att branden bröt ut, fortsatte Ranny. Hur alla skyllde på varandra, vissa skyllde till och med på korna”, sa han med ett dovt skratt.

Chicago; för Noel var det en evighet sen. Fars flykt till San Francisco och meddelandet om hans död, mors död, flytten till moster Eva, Rannys brev, en livstid hade gått sedan dess. Brevet hade kommit en onsdagsmorgon i januari. När Eva läst det hade hon rynkat på ögonbrynen; en tidigare okänd ingift kusin på hans *pappas* sida? Omöjligt. Trots det lämnade han Chicago fem månader senare. Mostern hade gång på gång oengagerat påmint honom att han alltid var välkommen att flytta tillbaka. Han hade kysst henne på kinden och lovat att han skulle komma ihåg det, och att han skulle skriva. De båda visste att han inte skulle det.

”Jag minns hur lågorna spred sig, hur värmen kunde kännas på mils avstånd. Jag var på bröllopet där helgen, då Chicago brunnit. Tillställningen hade varit en kontroversiell affär.

Brudgummens bror hade skyllt hela massakern på honom, just eftersom han precis hade gift sig med hans tidigare fästmö. Under ceremonin var det några som skrek ”eld, eld”. Om de bara var paranoida eller om de ville förvärpa det rådande kaoset fick vi aldrig reda på. Vi alla evakuerades från byggnaden. Mitt under upplösningen bröt en kvinna i brudens sällskap till och med sin fotled. Sedan blev det rätt uppenbart att det inte var eld. Gästerna återvände och ceremonin fortsatte. En vecka senare brann hela kvarteret ner, inte ens tegelstenarna undkom elden. Då kunde i alla fall ingen skylla på korna.”

Under månaderna han nu hade tillbringat på Capote, med Ranny, hade han bara lärt känna denne på ytan. Den äldre mannen kunde prata i timmar om vad som helst: nytutgiven litteratur, klassiker som bara de största av entusiaster kände till, film och politik. Men när Noel ställde honom frågor om hans tidigare liv, hur väl han kände hans far, varför han hade dussintals buntar med brev inne på sin kammare, varför han valt att adoptera honom, så fick han inget svar. Tystnaden övergick dock till irritation när Noel frågade om fotografiet som stod inne i salongen. Det som föreställde Ranny, hans far och en okänd man och kvinna, alla skrattande.

Ranny sneglade på Noel, hans vanligtvis säkra ögon störda. Noel kunde känna hur hans brännande blick studerade honom, hur den iakttog varje rörelse. Som hos alla intelligenta individer, kunde man ana ett stråk av mani hos Ranny. Han ville alltid skilja sig från djuren, skapa en barriär mellan sig själv och det primitiva. Hans djuriska instinkter förblev nedtryckta, långt nere i hans undermedvetna. Trots att Ranny dolt det mycket väl, kunde man ändå ana hans dolda raseri bakom det intelligenta och logiska. Man kunde se skrällen och belåtenheten när han betraktade djuren, och de människor, som givit efter. Avsmaken för alla plötsliga slagsmål, skrik och vredesutbrott. Föraktet för allt som var genuint; en mors kärlek till sitt barn, lust och ren kärlek. Allt som fanns kvar då var logik, pragmatism och ett djupt, brinnande raseri.

”Efter att branden hade slocknat och ceremonin var över så bestämde jag mig för att lämna staterna”, fortsatte han.

Det var en kväll i november som Ranny slutligen hade börjat berätta. Från Noels perspektiv verkade det nästan vara helt oprovocerat; för det var länge sedan han hade frågat om Rannys liv, eller om fotografiet. Men han misstänkte att det hade något att göra med de tre glas whiskey han hade druckit, och den sanningsenliga, smått skyldiga blicken han fick av dem.

”Min desperation att lämna landet och södern drev mig till Frankrike. Det var där, på en fest hemma hos en bekant i Dijon som jag träffade henne. Med hennes spanska ljus och persiska dikter så var det omöjligt att inte lägga henne på minnet. Hela den sommaren träffades vi, på fester, i parker, på operan och teatern. Som jag, så var hon inte heller fransk. Hon kom från en liten by utanför Birmingham. Det var inte hennes pengar, status eller skönhet som drivit henne till samma sociala krets som jag. Utan det var snarare hennes kunskap och frihet som gjorde henne intressant. Första natten vi sov tillsammans kastade hon sig omkring i sängen som ett stormande hav. När jag försökte väcka henne blev hennes sparkar bara fler. Ju mer tid vi tillbringade tillsammans, desto konstigare blev hennes beteende. Precis innan jag somnade om natten, ögonblicket innan man domnade bort, så kände jag hur hon tittade på mig. Blickarna kom inte bara på natten, utan även på dagen då hon trodde att jag inte såg. I bästa fall var de hatiska och äcklade. Ibland kunde de vara maniska, gränsande till mordiska. I början låtsades jag att jag inte såg. Men det blev ohållbart till slut. Jag trodde att hon skulle döda mig, att det var det hon planerade när hon låg vaken om natten. Jag bestämde mig för att flytta tillbaka till staterna, det jag dock inte hade räknat med var att hon skulle följa med”, berättade han.

”Det var två månader efter vår ankomst till USA som jag först träffade din far. Vi hade varit ett par veckor i San-Francisco, då vi en förmiddag bestämde oss för att åka ut till Santa Cruz. Det var när vi satt vid ett bord på boardwalken som han kom fram till oss, han och en annan man. Han berättade att han var komiker, och att den mörka, stiliga mannen bredvid honom var hans manager. Din far var en ganska naiv man. Men hans naivitet var under veckorna vi fyra tillbringade tillsammans något som jag kom att uppskatta. Han berättade att han skulle ha fyra framträdanden i San Francisco, och föreslog att vi skulle spendera vår tid där tillsammans. Det var inte din far som, med sina opassande skämt och sin udda världsbild, fick mig, oss, att tacka ja till erbjudandet. Det var mannen som alltid stod snett bakom honom, han som nästan aldrig pratade. Det föreföll sig dock som att den verkliga konversationen ägde rum utanför samtalet, din fars ständiga prat blev bara ett bakgrundsljud. Vi tre kunde sitta och observera varandra i timmar; jag, han och hon. Trots att inga ord utbyttes så förstod vi alla tre; jag var som han, och han var som hon. Men efter en tid så vändes deras blickar bort från mig. Det slutade vara vi tre och blev i stället de två. Trots att jag nu var fast med din far så var det första gången jag hörde om dig. Det här var för nästan sju år sedan, precis efter dina föräldrars skilsmässa. Din far var aldrig en seriös man; men när det gällde hans femåriga son som han lämnat ensam med sin mor så fick han plötsligt en allvarlig ton” fortsatte Ranny.

Informationen var svår för Noel att ta in, men han kunde inte påstå att den chockerade honom. På något sätt så hade han nog alltid vetat det, att Ranny inte var den han utgav sig för att vara. Redan i det där första brevet, ”en ingift kusin”. Det var som något ur böckerna mor brukat läsa för honom. Han kunde se det framför sig; Ranny som satt vid den alrot-fanerade skrivmöbeln, dag efter dag, år efter år och försökte formulera ett brev som skulle väcka en tolvårings intresse. Det behövde inte vara trovärdigt; varken för tolvåringen eller för hans moster. Bara nog välformulerat så att det *skulle* kunna vara sant. Men *varför?*

”Det var skulden som drev mig till dig”. Ranny hade ansiktet begravt i händerna, hans röst smått skakig. Salongen var helt mörk förutom elden i kakelugnen, dess ljus reflekterades i Rannys hår och hud. Den sistnämnda hade under Noels månader på Capote fått en nästan gråaktig ton.

”Direkt efter att det hände så kände jag ingenting. Men när jag väl började tänka på det, tänka på *dig*, så kändes det som att skulden skulle kväva mig. Till en början så kände jag mig nästan lättad. Trots att alla deras ägodelar var försvunna kröp insikten att de kanske var kvar där, gömmande sig, in i mitt medvetna som en blodsugande parasit. Paranoid, så spenderade jag de sista dagarna av vår San Francisco-vistelse ensam i vårt, mitt, rum. Det som tidigare hade tillhört oss alla tre. Det var sista dagen i San Francisco som han kom. Jag kunde höra hans fotsteg redan i trappan. ”Ranny” sa han, skämtsamt och utdraget, som om det var för hans nöje jag hade tillbringat de senaste dagarna på rummet. Men i min rädda, trötta hjärna så lät inte hans röst vänligt inställd; det lät som att han hånade mig. Efter att whiskeyn kickat in minns jag inte så mycket. Nyckeln som vreds om i låset, en dörr som öppnades, ljuden utanför fönstret, en man, en pistol, ett tiotal dunsar, blod. Din far, komikern. Kulan var aldrig menad för honom”.

Sex gånger i veckan transporterar fraktbolaget ”Kubera Terentine AB” frukt från gårdarna i Crole City. Lastbilschauffören som numera kör den sträckan brukar ibland låta människor åka med. Han tar alltid motorvägen, grusvägens dagar är räknade i vilket fall. Kanske låter han en trettonårig pojke följa med, kanske inte.